

1

"דברים גדולים נעשים על ידי סדרה של דברים קטנים המצטרפים יחדיו"

וינסנט ואן גוך

מה היה לנו השנה ?

שנת תשע"ו החלה עם שילוב של תלמידים חדשים לתכנית ניצוצות .
במהלך חודשים ספטמבר –אוקטובר נערכו מיונים למעל ל-100 תלמידים
שהביעו עניין להשתתף בתכנית .

ילדים מכל רחבי הגולן . מכפר חרוב עד לנמרוד שבצפון , מחד נס עד
לבוקתא הגיעו לבית הספר נופי גולן ונבחנו בהתאם למסלול אליו רצו
להתקבל .

לאחר מכן שוכללו ציוני המיונים ונערכו שיחות עם מנהלי בתי הספר בהן
עלו תוצאות המיונים והתבצע דיון מקצועי על כל תלמיד .

ערב הפתיחה החגיגי של התכנית התקיים באולם התרבות של קצרין וכלל
דברי פתיחה, הצגת התכנית והצגת סגל המורים.

במרכז הערב התקיימה הצגת תיאטרון של להקת "סקיפנו" בה התלמידים
לקחו חלק אינטראקטיבי ולמדו על אמנות המסכה בתיאטרון קומדיה דל
ארטה .

התכנית התקיימה בימי שלישי בין השעות 13:00-19:00 בבית הספר נופי גולן. עם סיום לימודיהם הגיעו התלמידים במערך הסעות מורכב לבית הספר כדי ליצור אמנות .

השלב הראשון של שנת הלימודים התאפיין בגיבוש קבוצתי , בניית יחסי אמון מורה –תלמידים והגדרת מטרות הקבוצה לשנה הנוכחית .

מסלולי הלימוד שהתקיימו הם : אמנות קולנוע, אמנות פלסטית ואמנות התיאטרון . בכל מסלול היו שתי קבוצות . שנה א ושנה ב. סה"כ 6 קבוצות לימוד.

כשהסתיים תהליך ההיכרות והגיבוש החלו התלמידים לעבוד על יצירות ראשונות בעלות תהליך קצר מועד בו הם התנסו בחומר ובטכניקה ייחודיים.

במפגש אמצע שנה שחל ביום במשפחה התבצעה עבודה מקדימה בכל המסלולים סביב נושא " המשפחה " . בערב עצמו הוזמנו ההורים לסדנאות העבודה והתרשמו מתהליכי הצירה מקרוב ואף נטלו חלק פעיל ביצירה משותפת על נושא המשפה עם ילדם .

בהמשך הערב התקיימה ההרצאה "מצב משפחתי" של הצלמת רלי אברהמי והעיתונאי אבנר אברהמי . הפרויקט הצילומי הנרחב שכלל תיעוד מאות משפחות מכל קשת גוונים של החברה הישראלית היווה את הנושא להרצאה . רלי הראתה את הצילומים וביחד עם אבנר שיתפה את הקהל בתהליכי היצירה והתובנות מהמסע היצירתי שעברו.

צילום : רלי אברהמי

הערב הותיר רושם על הנוכחים שהביעו התעניינות רבה בנושא ההרצאה.

קבוצות הלימוד המשיכו להעמיק במושא לימודיהם עד לחופשת פסח .

תלמידי הקולנוע היו במהלך צילומי סרט, תלמידי האמנות התנסו בטכניקות שונות של פיסול , ותלמידי התיאטרון החלו לעבוד על טקסטים מתוך "הילד הזה הוא אני" .

לאחר החופשה החלו התלמידים לעבוד על עבודות סוף השנה .
בין החזרות והצילומים יצאו התלמידים ביום אביבי יפה לטיול אמנות שכלל צפייה בהצגת תיאטרון בובות של תיאטרון זיקית בתפן .
במהלך ההצגה נחפשו התלמידים לעולם תיאטרון הבובות ולאפשרויות הביטוי הרבות של מדיום רב תחומי זה. יוצרי התיאטרון פאבלו אריאל ואפרת הדני ענו לשאלות התלמידים וחשפו אותם להקשר ההיסטורי והתרבותי של תיאטרון הבובות .
בנוסף ביקרו התלמידים במוזיאון בר-דוד לאמנויות בקיבוץ ברעם והתנסו ב-2 סדנאות יצירה . הסדנא "ציור של צעצוע" בה התחקו התלמידים אחר טכניקת ההדפס של האמן אנדי וורהול ובסדנא השנייה התלמידים התחקו אחר המגדיר הויזואלי לפרחי בר וחרקים בארץ ישראל שיצר האמן אליעזר זוננשין.

לקראת סוף השנה התקיימו שיחות סיכום במסגרת הקבוצתית ושיחות בין מורים ותלמידים. התקיים משוב בו התלמידים התבקשו להעריך את התהליך שעברו במהלך השנה.

מפגש סיום חגיגי התקיים בנוכחות תלמידי התכנית והוריהם. יצירות האמנות הוצגו בחלל מכובד. הצגות התיאטרון נערכו על במת התיאטרון וסרטי קבוצת הקולנוע הוקרנו על גבי מסך גדול. לאחר מכן התכנסה הקבוצה לטקס חלוקת תעודות ולדברי סיכום ופרידה.

לאן ממשיכים מכאן?

ניצוצות היא מרכז מצויינות בן 4 שנים עם חוזקות רבות ובעיקר רוח טובה שמניעה אותה באהבת אמנות .

המרכז פועל יום אחד בשבוע ומתארח בכיתות אמנות בבית ספר תיכון .

תלמיד בניצוצות לומד 3 שעות שבועיות ברוטו .

היקף הפעילות מצומצם מאד ביחס לגודל ההשקעה הנוכחית .

כדי לחולל שינוי אמיתי נדרשות יותר שעות לימוד שבועיות עבור תלמיד ונדרשת הרחבת פעילות לטווח גילאים גדול יותר .

3 שעות שבועיות זה חוג, זו העשרה מצומצמת אך לא יותר מכך . במתכונת הנוכחית אין הבדל משמעותי בין ניצוצות לבין חוגי אמנות במתנ"ס . אי לכך לא תהיה מניעה בעתיד מלאחד את שני הגופים?

ניצוצות שואפת להרבה יותר מכך . היא שואפת לשים את האמנות במרכז. בכיכר המרכזית. לא בפנאי, לא בנישה .

מרכז מצויינות צריך להתפתח למוסד מכובד שמאמין שלאמנות תפקיד מרכזי בחי התרבות של הקהילה. מוסד אשר נותן מענה לתלמידים שעבורם אמנות היא כלי ביטוי .

ניצוצות יכולה וצריכה לצמוח ולגדול .

כדי לחולל שינוי אמיתי בתחום האמנויות בגולן צריך להקצות משאבים לפיתוח ולאחזקה של מרכז מצויינות .

משאב אנושי יש בגולן . יש אמנים , יש מורים לאמנות שנוסעים 200 ק"מ כדי ללמד בבתי ספר במרכז. מדוע שלא ישארו בביתם שלהם וילמדו במקום בו ילדהם גדלים ? מדוע לא להשקיע בהם ולהניח להם להתפרנס בכבוד בביתם ? איזה עתיד הגולן מציע להם ?

אם נדע להשקיע בהם (כמו בפועלים טובים) נזכה לראות את השכר הטוב שחברה זוכה בה מקרב אמניה ואנשי הרוח שבה .

היסטורית האמנים היו בני מעמד הפועלים . הם אלה שקישטו את מוסדות הדת ואת בתיהם של אספני האמנות האריסטוקרטיים.

כל שיש לעשות פה בגולן הוא להשאיר פועלים מסורים אלה איתנו כדי שיבנו ויקשטו את ביתנו שלנו ולא בית אחר רחוק מכאן .

ניצוצות צריכה להמשיך ליצור לצמוח ולתרום אחרת היא תעלם כמו כל תהליך שאינו מתקדם . יש לעשות צעדים לשיפור התכנית ולהשבחתה על מנת ליצור תנאים נוחים להצדקתה ולמימוש החזון .

חלק מהשינויים יחולו החל משנה"ל תשע"ז וחלקם יחולו בהמשך הדרך :

• **עיגון ניצוצות כתכנית מתוקצבת באופן קבוע**

• **שיתוף פעולה בסטודיו של אמני הגולן**

כמו השיטה שהיתה הנהוגה בהיסטוריה של אמן אשר חונך בסדנא שלו מתלמד ניצוצות שואפת למודל דומה בו קבוצות תלמידים תלמד אצל האמן בסטודיו שלו את המלאכה. בכך גם ניצור דיאלוג מפרה בין התלמידים לאמנים וגם נכיר תודה לאמנים המבוגרים .

• **יציאה לאור**

יצירה ללא קהל אינה קיימת . ניצוצות צריכה לצאת החוצה אל האנשים. הסרטים והצגות התיאטרון צריכים להמשיך לפסטיבלים . היצירות צריכות לצאת מהמגרה .

• **תרומה לקהילה**

ניצוצות מחוייבת ליישם ערך חשוב זה ע"י שיתופי פעולה ויזמות בקרב הקהילה בגולן למנעד רחב של אוכלוסיות .

• **שרות טווח גילאים רחב**

ניצוצות צריכה להרחיב את טווח הגילאים וליצור מסגרת מתאימה ומשולבת שתבנה סרגל צמיחה ולמידה עבור התלמידים

- **הרחבת היקף פעילות**

שלוש שעות בשבוע אינן מספיקות על מנת לחולל שינוי . יש להוסיף שעות ולהשקיע יותר זמן בתלמידים אם ברצוננו שהם יתחילו את המסע .

- **הגדלת תקציב**

על מנת להגשים את החזון של ניצוצות ולהגדיל את טווח הפעילות ניצוצות תזדקק לתוספת תקציבית . אי הגדלת התקציב תשאיר את ניצוצות על אותה קרקע .

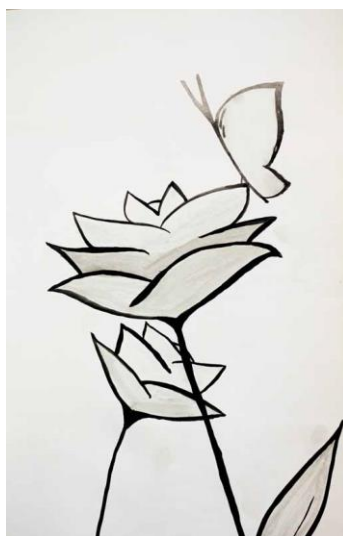
- **צוות מורים תושבי הגולן**

ניצוצות מתקיימת ברמת הגולן . תחושת המקום והשייכות אליו הן מבחינה פיזית והן רוחנית חשובים עבור יצירה . ניצוצות שואפת לכך שמוריה כתלמידיה יהיו תושבי הגולן שותפים מלאים לחזון .

תודות

נסיים בתודות לאנשים שהגו, יזמו, הובילו ומלווים את תכנית ניצוצות .

ד"ר אורנה שמחון , מנהלת מחוז צפון במשרד החינוך
מנחם נדלר , מנהל האגף למחוננים ומצטיינים במשרד החינוך
תמר סרולביץ' מדריכה ארצית –תחום האמנויות, האגף למחוננים ומצטיינים
חגי סמט , מנהל מחלקת חינוך במועצה אזורית גולן
צבי בודנהיימר , מנהל מחלקת חינוך במועצה מקונית קצרין
מאירה בורשטיין – מנהלת שפ"ח מועצה אזורית גולן
זהבה גרציאני – מנהלת התכנית ב-3 שנים הראשונות